

TESTUA ETA ARGAZKIAK

Mikel Arrizabalaga
(Donostia-Eibar, 1957)

Egunkaria, Berria eta Gara egunkarietan, Pyrenaica, Euskal Herria eta Nora aldizkarietan eta Euskadi Irratian mendiarekin zerikusia duten makina bat artikulua eta kolaborazio egin ditu. Euskal Herriko mendietan ez ezik, Pirinioak, Alpeak, Atlas eta Himalaiako mendietan ibilia da.

Itziarko talaia

MENDITXIKI - GIPUZKOA MENDATA ETA SAKONETA

Zumaiak, Itziarrek, Debak eta Mutrikuk osatzen dute Euskal Kostaldeko Geoparkea, eta haren zati interesgarrienetako batean murgilduko gara, paisaia protagonista bakarra den lurretan, hain zuzen ere. Lau kilometro luze dituen ibilbide honetako paisaia liluragarria da. Bertan, Mendatako portuari lotuta zegoen Itziarko Talaia ere bisitatuko dugu, labarren ertzetik aurrera egiten dugun bitartean. Zumaiaitik Mendatako puntaraino hedatzen den kosta zati honetan "flysch" egiturak aurkitzen dira, Erdi eta Goi Kretazeoko kareharriz, margez eta, neurri txikiagoan buztinez osatuak. Ibilbide erraza da eta ondo balizatua dago; Gipuzkoako Biraren (GR-121) marra zuri-gorriek eta, bereziki, inguru hau zeharkatzen duen PR-Gi 5001aren zuri eta horiek erakutsiko digute zein bide jarraitu behar dugun.

Ibilbideari hasiera emateko abiapuntu desberdinak ditugu: Elorriaga auzoa, Errota Berri jatetxea edo Itxaspe auzoa. Gaurkoan, azken honetatik gertu dagoen

aparkaleku txikitik abiatuko gara. Mendatako kalara jaitsi aurretik, Mendatagainako muinora igoko gara horretarako bereziki landutako bidetik. Ikuspegi paregabea

duen begiratoki honetatik egingo dugun bidea ikusteaz gain, Kantauriko marearte-ko zabalguneko handienetariko batez gozatzeko geldiunea egingo dugu.

Etorri garen bidetik atzera egin eta, aparkalekuaren ondoan dagoen hesia pasa eta gero, porlanezko pistan barna jaisten hasiko gara. Lehen bihurtunera heldu eta ezkerretik, zelai txiki batean marrazten den xenda hartuko dugu. Egurrezko zubitxo batek Mendatako erreka gainditzen lagunduko digu. Aurrera eginenez Mendatako kalara gerturatuko gara eta flyscharen lehen irudia izango dugu ikusgai. Geoparkean dagoen flyscharen garrantzia eta irudiak zabaldu zirenetik, paraje hauek bisitari ugari jaso izan ohi dituzte. Honek orografian eragin negatiboa izan du, bidearen zenbait tarterk higadura handia jasan dute eta horren ondorioz, bide berri bat ireki da zenbait tartetan.

Garai batean, Zentral Nuklearra egin nahi izan zuten hemen, eta, zorionez, herritarren presioagatik lortu zen gaur egun gozatzen dugun ingurune paregabe hau zegoen bezala uztea.

Mendatagainari bizkarra eman eta aurrez aurre izango dugun aldapa txikiari aurre egingo diogu moldatutako bide horietako batetik. Gain txiki batera heltzean,

bide nagusia utzi eta eskuinetik zabaltzen den maldan metro batzuk gorago, Itziarko Talaia izandakoaren hondarrak ikusiko ditugu. Eta, bertan, talaiari buruz azalpen hau irakurriko dugu: «Bailearen arrantza Erdi Arotik jarduera garrantzitsuenetako izan zen euskal kostaldean. Inguruko herrien artean egiazko lehia izaten zen balea nork harrapatuko, eta itsasoan zetazeoa bistaratzeko zen lehen urratsa lasterketan ateratzeko. Talaia hau, Mendatako portuari lotuta zegoen. Itziarko biztanleek eta Itxaspeko baserriek abantaila txiki bat zeukaten dorre honetako seinaleak ezin baitziren bistaratu Deba, Mutriku eta Ondarroako herrietatik».

Balearik ez dugu hemendik begiztatuko; beraz, maldan igotako xendatik bide nagusira itzuliko gara. Aurrera segi eta berehala iritsiko gara Sakonetako lurretara. Labarren gainetik marrazten den xendan barrena itsas ondoraino jaitsiko gara. Inork nahi izanez gero, Sakonetako puntara igotzeko aukera izango du, baina betiere kontu handiz. Zubitxo batek Sakonetako erreka gainditzen lagunduko digu eta metro batzuk aurrerago atsedengune bat ikusiko dugu. Garai batean, Zentral Nuklearra egin nahi izan zuten hemen, eta, zorionez, herritarren presioagatik lortu zen gaur egun gozatzen dugun ingurune paregabe hau zegoen bezala uztea.

Atsedena hartu aurretik, artadi eta baratze baten ondotik marrazten den bidetik

aurrera egingo dugu Portutxikiko behatokia iristeko. Lurraren historiako pasarteak gordetzen dituen paisaia ikusgarria ikusiko dugu begien aurrean. Panoramika zabala bezain erakargarriaz gozatu eta gero, etorritako bidetik abiapuntura itzuliko gara, merezi du Sakonetan pausatu eta itsasertzeko babestutako biotopo hau gertuagotik ezagutzea, betiere kontuan izanik erreserba gune batean gaudela. Horretarako, bidean dauden informazio-tauletan agertzen den araudia irakurri eta errespetatzea ezinbestekoa da.

INFORMAZIO OSAGARRIA

Wikiloc:

Sakoneta flysch

